

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

XXVII. De collo

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

Consentis Hippocrates aut quisquis fuit auctor libelli de corde. Homo, inquit, multo maximam partem in ventrem bibit. Bibit autem & in guttur: minus verò & quantum latere possit per rham illapsam. Hocque vitur argumento: quod si aquam colore caruleo aut rubrica temperatam fictenti valde bibendam dederis; deinde dum bibit, ipsius guttur refecit hoc colore tinctum reperies. Consentit & Galenus, ita Platonis sententiam interpretens. Si enim potio affatim & multa in arteriam illabatur, liberamque respirationem impediat, tussim nimirum excitat; Si verò tam pauca per anteriorem defluat tunicam, ut nullum faciat sensum irrorat, & humectat arteriam, nihil lequitur.

DE COLLO.

CAPVT. XXVII.

Collis
villus.

Vm arteria libet etiam de collo dicere, quod propter arterie conseruationem, non vt caput sustentet ac portet, vt quispiam fortasse crederit, extructum est; & ideo in arteria potius ac thoracis, quam in capitis dissectionem considerandum est. Est enim in 3. lib. de partibus cap. 3. propter guttur & vocatum oesophagum scripserit Aristoteles fuisse conditum: primarium tamen naturæ scopum fuisse guttur atque arteriam, secundarium oesophagum: duplici ostendit argumento. Altero, quod quæ animalia pulmonibus carent, vt pisces, ea collo item carent: & quoniam collum non habent, sed thoraci atque alimenti loco statim caput coniungitur; fit vt manifestum quoque oesophagum illum non habeant, qui videntur in illis, que pulmonibus & collo prædita sunt. Altero, quod ventris alimentum locus potest esse continuus, pulmones non possunt: sed aliquem quasi tractum ad esse oportet, quo spiritus tum ab ore ad pulmones trahatur, tum à pulmonibus rursum ad os efficitur. Quoniam verò respirationis hoc instrumentum longitudinem habet, in hoc respirantium animalium genere oesophagum quoque inter os & ventrem apponi oportuit: quemadmodum & cætera omnia, quæ aut supernè deorsum, aut infernè sursum feruntur. Sic animalia, quæ alimentum sibi ex terra conquerere debent, longius collum & cruribus æquale habent. Homo tantum, quantum aspera arteria vsus postulat.

Collis
par-

Constat autem collum tum anterioribus tum posterioribus partibus. Anteriores sunt larynx & arteria, laryngis muscoli os hyoides eiusque musculi, vigilares venæ, carotides arteriæ, illique coniunctus nervus sexti paris cum recurrente, glandula, oesophagus, & capitis collicque muscoli aliquot. Posteriores vero, quæ communi ceruicis nomine continentur, vertebræ septem cum spinali medulla, musculique caput & cellum extendentes, & alij scapularum quidam; in quibus immorandum non est.

DE PVLMONIBVS.

CAPVT XXVIII.

Speram arteriam verè scripsit. Philosophus: in tex. 89. lib. 2. de anima, propter pulmones fuisse factum. Hęc namque ad pulmones integra ducitur, vt rotum in eos susceptum infundat aërem. Ibi vero in plurimos ramos discissa omnes eorum permeat partes, atque ad omnes deducit aërem. Itaque arteriæ alligati ac suspensi pendunt in thorace pulmones. Alligantur & spinæ: quod in homine præsertim erectæ figuræ animali, cæterisque item cum eriguntur, dilaberentur simul cum corde in diaphragma, ac in pectus dum in terram procumbunt; prohibereturque respirationis; nisi ex superioribus ac posterioribus partibus penderent firmiter. Anterior vero atque inferior pars libera est, vt liberè attolli omnique ex parte amplecti frigidæque aëre suscepto refrigerare cor possent. Adde- ret Auicenna, spinæ alligatos fuisse, vt cor tueretur, nè in illius vertebras incurrens læderetur. Propterea enim culcitram cordis appellat. Verùm hoc in anteriori parte non minus erat necessarium: cum præsertim ad pectus inclinet cordis mucro, atque ad illud compressum moueatur.

Pulmonis
fines.

Intersepiente membrana solum cor intercipiente bifariam quasi diuiduntur, thoracisque cauitatem, vtrâque occupant, dum suscepto aëre atolluntur. Figura iccori planè respondet: bouis vngulam diceret. Vt enim ventri iecur, sic pulmones incumbunt cordi: sed alio atque alio, imo & opposito sine: illud, vt calefiat, hi, vt refrigerent. Vtrumque membrum superiori parte gibbosum est: siue quod à continenti loco ita formentur: siue quod vndeque ad contenti membri complexum declinent. Ità inferiori parte cauum vtrûmque existit.

Dispositio.

Figura.

Huc etiam spectant lobi, in quos discissos pulmones cernimus: tum vt facilior & expeditior esset motus: tum vt omni ex parte cor amplexarentur. Sunt qui lobos hosce alas appellent, Quod alarum imitatione dilatentur, explicentur, & colligantur. Eadem metaphora pinnae quoque dicuntur. Plures in bestijs, quam in homine, numerantur lobi: quod erectam homo figuram habeat, bestia terram spectent: & in plures item bestiarum iecur diuiditur. Quippè in omnibus, quantum fieri potest, similis sibi semper natura est.

Lobi.

Nam pertenui quoque vtrûmque viscus tunica regitur: quod pulmonibus sanè perbellè accidit; tum ne grauiores reddant atque ad motum difficiliore; tum quia tota quoque illorum substantia tenuis est, leuis, rata, spongia que similis; vt & aëri tota sit peruia, & aërem multum suscipiat, & atollatur facillè ac deprimatur. Quod si nulla obducta fuisset tunica, peruijs pulmones aërem non continentes eleuati nunquam fuissent. Iecur crassum, pulmones spumofum sanguinem concretum dixeris. Ea pulmonum tunica aut ab intersepiente, nascitur, aut à vasis illos subeuntibus: superior pars ab aspera arteria, inferior ab arteriali vena arteriaque venali, quibus & cordi cōnectuntur pulmones.

Natura
vbiq. est
similis.

Tunica.